

P.Z.E. br. 87

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/17-01/13

URBROJ: 65-17-07

Zagreb, 8. svibnja 2017.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o lovstvu***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 4. svibnja 2017. godine.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Tomislava Tolušića, ministra poljoprivrede, Tugomira Majdaka i mr. sc. Mariju Vučković, državne tajnike u Ministarstvu poljoprivrede, te Ivicu Francetića, pomoćnika ministra poljoprivrede.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/17-01/08

Urbroj: 50301-25/25-17-6

Zagreb, 4. svibnja 2017.

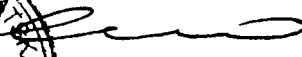
PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o lovstvu

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13 i 113/16), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o lovstvu.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Tomislava Tolušića, ministra poljoprivrede, Tugomira Majdaka i mr. sc. Mariju Vučković, državne tajnike u Ministarstvu poljoprivrede, te Ivicu Francetića, pomoćnika ministra poljoprivrede.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA
I DOPUNI ZAKONA O LOVSTVU**

Zagreb, svibanj 2017.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O LOVSTVU

Članak 1.

U Zakonu o lovstvu (Narodne novine, br. 140/05, 75/09, 14/14, 21/16. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 41/16. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 67/16. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), iza članka 1. dodaje se članak 1.a koji glasi:

»Članak 1. a

Ovim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose sljedeće direktive Europske unije:

- Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L 206, 22.7.1992.), kako je zadnje izmijenjena i dopunjena Direktivom Vijeća 2013/17/EU od 13. svibnja 2013. o prilagodbi određenih direktiva u području okoliša zbog pristupanja Republike Hrvatske (SL L 158, 10.6.2013.) i

- Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenog 2009. o očuvanju divljih ptica (kodificirana verzija) (SL L 20, 26.01.2010.), kako je zadnje izmijenjena i dopunjena Direktivom Vijeća 2013/17/EU od 13. svibnja 2013. o prilagodbi određenih direktiva u području okoliša zbog pristupanja Republike Hrvatske (SL L 158, 10.6.2013.).«

Članak 2.

U članku 52. stavak 1. mijenja se i glasi:

»(1) Zabranjeno je: loviti i uznemiravati ženku dlakave divljači kad je visoko bređa ili dok vodi sitnu mladunčad te pernatu divljač tijekom podizanja mladunčadi ili različitih stadija razmnožavanja; migracijske vrste tijekom razdoblja razmnožavanja ili tijekom njihova povratka u područja gdje podižu mladunčad; loviti za vrijeme hibernacije; uništavanje i prisvajanje mladunčadi te uništavanje i oštećivanje legla, gnijezda i jaja divljači.«

Članak 3.

U članku 83. stavku 1. riječi: »u kojem ta divljač stalno živi« brišu se.

Stavak 2. briše se.

Dosadašnji stavak 5. postaje stavak 2.

Članak 4.

U članku 97. stavku 1. točka 2. mijenja se i glasi:

»2. ako lovi ili uznemirava ženku dlakave divljači kad je visoko bređa ili dok vodi sitnu mladunčad te pernatu divljač tijekom podizanja mladunčadi ili različitih stadija razmnožavanja; ako lovi migracijske vrste tijekom razdoblja razmnožavanja ili tijekom njihova povratka u područje gdje podižu mladunčad; ako lovi za vrijeme hibernacije; ako uništava i prisvaja mladunčad te uništava i oštećuje legla, gnijezda i jaja divljači ili ako lovi, odnosno dopusti lov divljači i njihove mladunčadi bez prethodnog dopuštenja Ministarstva (članak 52.).«.

Članak 5.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Zakonom o lovstvu uređuje se gospodarenje lovištem i divljači, a gospodarenje obuhvaća uzgoj, zaštitu, lov i korištenje divljači i njezinih dijelova. Ovi poslovi imaju gospodarsku, turističku i rekreativnu funkciju, te funkciju zaštite i očuvanja biološke i ekološke ravnoteže prirodnih staništa, divljači i divlje faune i flore. Zakonom o lovstvu su određena tijela nadležna za provedbu Zakona te za nadzor nad njegovom provedbom.

Europska komisija je dana 3. ožujka 2015. godine putem EU Pilot sustava obavijestila Republiku Hrvatsku da je procijenila kvalitetu prijenosa Direktive 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica (kodificirana verzija) (SL L 20, 26.1.2010.) u pravni poredak Republike Hrvatske, osobito povezano s odredbama Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine br. 80/13) i Zakona o lovstvu. S danom 28. siječnja 2016. godine zatvoren je EU Pilot predmet broj 7372/15/ENV1 (u daljnjem tekstu EU Pilot) i na vlastitu inicijativu Europska komisija otvorila je postupke povrede prava Europske unije br. 2016/2017. Slijedom navedenog ukazala se potreba usklađivanja nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije.

Nadalje, temeljem Odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-I-2813/2014 od dana 3. lipnja 2016. godine, stavci 3. i 4. članka 83. Zakona o lovstvu prestaju važiti s 15. prosincem 2016. godine, stoga je ovim izmjenama i dopunom potrebno uskladiti ostale odredbe članka 83. Zakona o lovstvu koji će nedvojbeno propisivati odštetnu odgovornost za štete od divljači, odnosno propis neće razgraničavati divljač koja stalno živi i onu koja stalno ne živi u lovištu.

II. PITANJA KOJA SE RJEŠAVAJU OVIM ZAKONOM

Radi potrebe usklađenja s pravnom stečevinom Europske unije, u Zakon se decidirano prenosi odredba Direktive 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica (kodificirana verzija) (SL L 20, 26.1.2010.) na način da se propisuje zabranu lova pernate divljači tijekom podizanja mladunčadi ili različitih stadija razmnožavanja i zabranu lova migracijskih vrsta tijekom razdoblja razmnožavanja ili tijekom njihova povratka u područja gdje podižu mladunčad.

Također Prijedlogom zakona o izmjenama i dopuni Zakona o lovstvu propisuje se odštetna odgovornost, odnosno naknada štete bez obzira da li štetu počini divljač koja stalno živi (trajno nastanjena divljač) ili divljač koja stalno ne živi (koja povremeno boravi).

Prekršajne odredbe vezane uz izmjene i dopunu ovoga Zakona, također se usklađuju.

III. OBJAŠNENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Odredbama ovoga članka se navode direktive Europske unije koje se prenose u pravni poredak Republike Hrvatske.

Uz članak 2.

Sukladno preporukama Europske komisije nakon provedenog EU Pilota, odredbama ovoga članka proširuje se razdoblje zabrane lova na pernatu divljač.

Uz članak 3.

Odredbom ovoga članka se uređuje odštetna odgovornost za naknadu štete od divljač bez obzira na to radi li se o šteti od divljači koja stalno živi i ona koja stalno ne živi. S obzirom na to da je lovoovlašteniku dano pravo lova, odnosno prenijeta mu je ovlast da se na određenoj površini zemljišta i voda provode radnje uzgoja, zaštite, lova i korištenja divljači i njezinih dijelova, samim time dana je i mogućnost sprječavanja šteta od divljači ali i obveza nadoknade štete, uz uvjet da je i oštećeni poduzeo propisane mjere za sprječavanje štete od divljači.

Uz članak 4.

Odredbom ovoga članka mijenjaju se prekršajne odredbe sukladno izmjeni članka na kojeg se iste prekršajne odredbe odnose.

Uz članak 5.

Ovim člankom uređuje se stupanje na snagu Zakona.

IV. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu odredbi ovoga Zakona u državnom proračunu Republike Hrvatske nije potrebno osigurati novčana sredstva.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA TE RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

U Konačnom prijedlogu zakona o izmjenama i dopuni Zakona o lovstvu nisu izvršene izmjene u odnosu na Prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o lovstvu.

VI. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA KOJI SU DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA, A KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO TE RAZLOZI NEPRIHVATANJA

U ime Kluba zastupnika Hrvatske narodne stranke-liberalnih demokrata i Hrvatske stranke umirovljenika zastupnik Milorad Batinić navodi da su u članku 52. izmjene prihvatljive, međutim napominje da je sporan stavak 2. istoga članka koji se ovim izmjenama i dopunom Zakona ne mijenja, u dijelu gdje može dopustiti za potrebe znanosti, nastave, lovne obuke ptica grabljivica, zooloških vrtova, muzeja te sokolarskih i kinoloških priredbi, uz prethodno dopuštenje Ministarstva, u granicama tih potreba, lov divljači i njihove mladunčadi u vrijeme kad je lov zabranjen, oštećivanje legla i gnijezda te sakupljanje jaja.

Navedenu primjedbu predlagatelj nije mogao prihvatiti i smatra da nema razloga za izmjenom odredbe članka 52., stavka 2. Zakona o lovstvu jer se odredba može isključivo primjenjivati u iznimnim i propisanim situacijama uz prethodno dopuštenje Ministarstva te kao takva odredba nema nikakve negativne utjecaje na koncepciju i cilj gospodarenja s divljači u Republici Hrvatskoj. Osim toga nad trenutno važećim Zakonom o lovstvu proveden je i EU Pilot kojim su detaljno razmotrene sve odredbe Zakona o lovstvu te nije utvrđen negativan utjecaj članka 52. stavka 2. Zakona o lovstvu na odredbe Direktive 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica (kodificirana verzija) (SL L 20, 26.1.2010.).

Opće primjedbe na trenutno važeći Zakon o lovstvu iznesene na Odboru za poljoprivredu te kroz raspravu u Hrvatskom saboru vezane uz odgovornost za štete od naleta vozila na divljač, predlagatelj prima na znanje te ih je i sam svjestan, ali ističe da rješavanje tih pitanja nije predmet ovih izmjena i dopune Zakona, već predmet reguliranja jedne sveobuhvatnije novele Zakona o lovstvu i predmet reguliranja drugih propisa.

**TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU,
ODNOSNO DOPUNJUJU**

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuje gospodarenje lovištem i divljači. Gospodarenje obuhvaća uzgoj, zaštitu, lov i korištenje divljači i njezinih dijelova.

(2) Poslovi iz stavka 1. ovoga članka imaju gospodarsku, turističku i rekreativnu funkciju te funkciju zaštite i očuvanja biološke i ekološke ravnoteže prirodnih staništa, divljači i divlje faune i flore.

Članak 52.

(1) Zabranjeno je loviti i uznemiravati ženku dlakave divljači kad je visoko bređa ili dok vodi sitnu mladunčad te pernatu divljač kad sjedi na jajima i dok hrani mladunčad; za vrijeme hibernacije; uništavanje i prisvajanje mladunčadi te uništavanje i oštećivanje legla, gnijezda i jaja divljači.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka lovoovlaštenik može dopustiti za potrebe znanosti, nastave, lovne obuke ptica grabljivica, zoooloških vrtova, muzeja te sokolarskih i kinoloških priredbi, uz prethodno dopuštenje Ministarstva, u granicama tih potreba, lov divljači i njihove mladunčadi u vrijeme kad je lov zabranjen, oštećivanje legla i gnijezda te sakupljanje jaja.

Članak 83.

(1) Za štetu koju počini divljač u lovištu odgovoran je lovoovlaštenik lovišta u kojem ta divljač stalno živi, pod uvjetom da je oštećeni poduzeo propisane mjere za sprječavanje štete od divljači, koje je u smislu ovoga Zakona bio obvezatan poduzeti.

(2) Smatra se da divljač stalno živi u lovištu u kojem je počinjena šteta, ako lovoovlaštenik u tom lovištu ne dokaže protivno.

(3) Za štetu koju počini divljač koja u lovištu stalno ne živi, odgovoran je lovoovlaštenik lovišta u kojem je šteta počinjena, ali ima pravo na odstrjel te divljači. Pravo na odstrjel ostvaruje se na temelju dokaza o nadoknađenoj šteti oštećeniku i odobrenja nadležnog upravnog tijela uz suglasnost ministarstva, odnosno odobrenja ministarstva kada je šteta počinjena u državnom lovištu. (Temeljem odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske (Broj: U-I-2813/2014 od dana 3. lipnja 2016. godine stavak je ukinut s danom 15. prosinca 2016. godine).

(4) Odstrjel divljači iz stavka 3. ovoga članka može se odobriti do visine nadoknađene štete, računajući vrijednost mesa i trofeja prema odštetnom cjeniku. (Temeljem odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske (Broj: U-I-2813/2014 od dana 3. lipnja 2016. godine stavak je ukinut s danom 15. prosinca 2016. godine).

(5) Ne nadoknađuje se šteta koju medvjed počini stoci na površinama na kojima je posebnim propisom zabranjen pristup i ispaša stoke.

Članak 97.

(1) Novčanom kaznom od 30.000,00 do 70.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba:

1. ako novu vrstu divljači unosi u lovište bez dopuštenja Ministarstva (članak 50. stavak 1.),
2. ako lovi ili uznemirava ženku dlakave divljači kada je visoko bređa ili dok vodi sitnu mladunčad ili pernatu divljač kad sjedi na jajima ili dok hrani mladunčad, za vrijeme hibernacije te uništava ili dopusti uništavanje ili prisvajanje mladunčadi, uništavanje ili oštećivanje legla, gnijezda ili jaja divljači ili ako lovi, odnosno dopusti lov divljači i njihove mladunčadi bez prethodnog dopuštenja Ministarstva (članak 52.),
3. ako primamljuje ili hvata živu divljač, osim u svrhe propisane odredbom članka 65.,
4. ako lovi divljač lovačkim oružjem ili lovačkim nabojima koji ne odgovaraju snazi ili otpornosti pojedine vrste divljači ili drugim nedopuštenim lovačkim oružjem ili zabranjenim nabojima ili lovi divljač na drugi zabranjen način (članak 66. stavak 1., 2., 3., 4., 5. i 6.),
5. ako dopusti lov osobi koja ne udovoljava propisanim uvjetima ili kod ugovaranja lovnog turizma ne postupi na propisan način te ako ne izdaje propisanu dokumentaciju (članak 68., stavak 1., 3., 4. i 5.),
6. ako iznosi, omogući ili dopusti iznijeti trofej divljači iz lovišta ili zemlje bez propisanog trofejnog lista (članak 70. stavak 9.),
7. ako ne poduzima određene mjere za sprječavanje šteta od divljači (članak 77. stavak 1.),
8. ako ne organizira smanjivanje broja divljači na ugroženim područjima ili ne sudjeluje u tome ili ako u lovištu i na površini izvan lovišta na kojoj je proglašena zarazna bolest ne osigura provedbu mjera o zdravstvenoj zaštiti životinja dok takva zaraza ili opasnost od njezina širenja traje (članak 82.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 7.000,00 do 12.000,00 kuna.

Prilozi:

- Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću
- Izjava o usklađenosti prijedloga propisa s pravnom stečevinom Europske unije

OBRAZAC IZVJEŠĆA O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU	
Naslov dokumenta	IZVJEŠĆE O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU ZA NACRT ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O LOVSTVU S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA
Stvaratelj dokumenta, tijelo koje provodi savjetovanje	MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE
Svrha dokumenta	Izvešće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću
Datum dokumenta	13.1.2017.
Verzija dokumenta	1
Vrsta dokumenta	Izvešće
Naziv nacrt zakona, drugog propisa ili akta	NACRT ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O LOVSTVU S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA
Jedinstvena oznaka iz Plana donošenja zakona, drugih propisa i akata objavljenog na internetskim stranicama Vlade	-
Naziv tijela nadležnog za izradu nacrt	MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti bili uključeni u postupak izrade odnosno u rad stručne radne skupine za izradu nacrt?	-
Je li nacrt bio objavljen na internetskim stranicama ili na drugi odgovarajući način? Ako jest, kada je nacrt objavljen, na kojoj internetskoj stranici i koliko je vremena ostavljeno za savjetovanje? Ako nije, zašto?	Nacrt objavljen na internetskoj stranici e-savjetovanja na 30 dana od 2. prosinca 2016. do 1. siječnja 2017.
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti dostavili svoja očitovanja?	-
ANALIZA DOSTAVLJENIH PRIMJEDBI Primjedbe koje su prihvaćene Primjedbe koje nisu prihvaćene i obrazloženje razloga za	PP Orahovica d.o.o. U članak 3. stav 2. Predlažemo dodati pod 2. pernata divljač na kraju liste: - Veliki vranac (lat. Phalacrocorax carbo). Navedena vrsta ima sve karakteristike da bi ispunjavala uvjete za stavljanje na listu divljači. Nadalje, radi se o velikom štetniku za kojeg je na ribnjacima dozvoljeno plašenje a koji

neprihvatanje

nije zaštićena vrsta. Stoga predlažemo da se provede procedura predviđena člankom 3. stavak 3. i 4. Zakona o lovstvu (istraživanje, studija procjene rizika) kako bi se ova vrsta unijela na listu divljači. U članak 79. dodati alineju 5. 5. trpjeti da druge osobe koje su stekle pravo lova (lovoovlaštenici, lovozakupnici itd.) to pravo i izvršavanju na njegovoj nekretnini. Smatramo da pravni položaj korisnika zemljišta na kojem je ustanovljeno lovište, a posebice na ribnjacima na kojima je specifična situacija oko ustanovljavanja iskorištavanja prava lova treba regulirati ovom odredbom. Lovište nije samo po sebi dobro za RH već je to divljač. Stvarnopravni odnosi u pogledu nekretnine na kojoj je ustanovljeno lovište ne mijenjaju se ustanovljenjem lovišta na toj nekretnini. Stoga je pravno osnovano da korisnik zemljišta iz ovog Zakona na kojem je ustanovljeno lovište ili pravo lova, mora trpjeti da druge osobe koje su stekle pravo lova to pravo i izvršavaju na zemljištu. Članak 15. stavak (5) mijenja se i glasi: (5) U uzgajalištima divljači na zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske iz članka 10. stavka 6. ovoga Zakona, izvršavanje prava lova Ministarstvo može povjeriti osobi koja ima sklopljen Ugovor o zakupu uz naknadu koja se utvrđuje sukladno odredbama članka 22. ovoga Zakona. Obzirom da Zakon o lovstvu u ovom segmentu regulira odnose vezane uz ribnjak, predlažemo u skladu terminologije te navođenje termina iz Zakona o poljoprivrednom zemljištu gdje se ne koristi pojam korisnik već zakupac, ugovor o zakupu itd.

NE PRIHVATAJU SE – navedene odredbe ne mijenjaju se predloženim Zakonom o izmjenama i dopuni Zakona o lovstvu

Tanja Grivičić

Da li je članak 52 nekakvi vic? Što vam znači ovaj stavak 2 članka 52? Jel to neka zakonska fora na koju će se izvući onaj koji je ubio majke i njihovu mladunčad i životinju u hibernaciji. Ubojica životinja će reći što: "...ubio sam mladunčad za potrebe nastave....pa vidite kraj mene stoji neiskusni lovac koji se uči....." Treba obrisati stavak 2, članka 52 prije nego se osramoti onaj koji je taj zakon sastavljao. Zakoni služe da bi nešto zabranili ili dozvolili, a ne da omogućuju fore za izvlačenje onima koji zakon krše.

NE PRIHVATA SE – Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenog 2009. o očuvanju divljih ptica jednako kao i "Smjernice za izlovljavanje u skladu s Direktivom Vijeća 79/409/EEZ o očuvanju divljih ptica" predviđaju izuzeća od općih zabrana te su ove odredbe u skladu s predviđenim izuzećima.

Mihaela Pavlek

Članak 52. st. 2. je krajnje apsurdan. Ne vidim razlog zašto bi

se navedeno u stavku dopuštalo. Granice su nejasno određene i samim time stavak 1. spomenutog članka je neprimjenjiv i nepotreban.

NE PRIHVATA SE – Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenog 2009. o očuvanju divljih ptica jednako kao i “Smjernice za izlovljavanje u skladu s Direktivom Vijeća 79/409/EEZ o očuvanju divljih ptica” predviđaju izuzeća od općih zabrana te su ove odredbe u skladu s predviđenim izuzećima.

Ivan Budinski

Osim navedenih direktiva EU 13.srpnja je izašla još jedna Uredba EU (o donošenju popisa invazivnih stranih vrsta koje izazivaju zabrinutost u Uniji u skladu s Uredbom (EU) br. 1143/2014 Europskog parlamenta i Vijeća. Novi Zakon o lovstvu treba biti usklađen i s tom Uredbom, u ovom trenutku najbitnije kod vrste mali indijski mungos koji je na toj Uredbi baš zbog prisustva u Hrvatskoj. Dodatno, stari popisi divljači navode pogrešni naziv za ovu vrstu (Herpestes isneumon). U toj Uredbi su i neke druge vrste čija se problematika preklapa s lovom (rakun, nutrija...) koje po trenutnom zakonu lovci ne smiju loviti a RH je preuzela obavezu od EU da će ih kontrolirati/uklanjati. Smatram da sve takve vrste ne trebaju biti na popisu divljači već da ih se mora moći loviti bez ikakvih ograničenja (zaštita) koja pripadaju divljači. Zakon o lovstvu treba ostaviti prostor da iz legislative MZOE lako preuzme uklanjanje invazivnih vrsta iz prirode, a da pri tome te vrste mogu uklanjati i osobe koje nisu lovci. Samo bih naveo da se mungos već odavno proširio na cijelom području od Neretve do Crne Gore ali da ga lovoovlaštenici ne žele unijeti u osnove. Zašto takvu vrstu onda i dalje gurati u divljač?

NE PRIHVATA SE – navedeno se ne mijenja predloženim Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o lovstvu

Ivan Budinski

Zakon o lovstvu je još iz 2005. (uz manje izmjene) i potrebne su mnoge izmjene a ne samo ovih par članaka. Donošenje Zakona po hitnom postupku ne znači da se na ovakav način omogućiti komentiranje samo dijela članaka a ne i ostatka Zakona. Ovakvim provođenjem postupka se javnost uskraćuje za mogućnost komentiranja cijelog Zakona te je povrijeđeno pravo sudjelovanja javnosti. Dapače, zakonodavac očito ne razumije instituciju sudjelovanja javnosti koja ne može funkcionirati ako joj ponudimo na komentiranje samo mali dio Zakona već je nužno da cijeli Zakon (s predloženim izmjenama) bude na ovim stranicama i tako cijeli otvoren za komentiranje. Drugim riječima, Min. će mjenjati Zakon uz pomoć sudjelovanja javnosti ali samo one dijelove koje Min. želi mjenjati. To nije sudjelovanje javnosti, to je ograničavanje sudjelovanja javnosti.

PRIMLJENO NA ZNANJE

Tibor Mikuska

Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode se ne slaže s razlozima donošenja zakona po hitnom postupku iz slijedećih razloga: Iako je osnovna namjera resornog Ministarstva i nadležne Uprave za lovstvo donošenje ovih izmjena i dopuna Zakona o lovstvu po hitnom postupku radi njegova usklađivanja s dokumentima Europske unije jer „Republika Hrvatska nije na odgovarajući način prenijela neke odredbe Direktive o očuvanju divljih ptica, te je protiv Republike Hrvatske pokrenut pred-sudski postupak zbog navodne povrede prava Europske unije” (što samo dokazuje o kvaliteti rada nadležne Uprave za lovstvo) predložene izmjene i dopune nisu dovoljne kako bi Zakon o lovstvu postao cjeloviti i sveobuhvatni zakon koji će osigurati održivi način lova i lovnih aktivnosti u Hrvatskoj. Naime, trenutno važeći Zakon o lovstvu usvojen je još davne 2005. godine (NN 140/05) i u međuvremenu je mijenjan i dopunjavan pet puta (NN 75/09, 153/09, 14/14, 21/16, 41/16, 67/16), a Ustavni sud je u najmanje dva navrata proglašavao pojedine odredbe Zakona neustavnim! Iz tih razloga smatramo da je vrijeme da Hrvatska izradi i usvoji potpuno novi, cjeloviti i sveobuhvatni Zakon o lovstvu koji će biti sukladan današnjim standardima vezanima uz održivo korištenje prirodnih dobara, te zaštitu prirode i okoliša. Nadalje, unatoč tome što je Republika Hrvatska poslata neovisna država prije četvrt stoljeća, i unatoč tome što je već tri i pol godine punopravna članica Europske unije, dobro je poznato da je lovstvo u Hrvatskoj sramotno loše organizirano, te još uvijek stoji čvrsto na primitivnoj, tzv. „balkanskoj“ razini. Neovisna studija, izrađena 2010. godine u sklopu projekta zaštite Jadranskog seobnog puta (Towards a functioning system of stopover sites along the Adriatic Flyway), koja je usporedila provedbu lovnih prakse u zemljama Dinarskog luka i Balkana, od Slovenije do Albanije, jasno je pokazala da je lovnja praksa u Hrvatskoj na sramotno niskoj razini s prosječnom ocjenom od 2,18 (od mogućih 5 bodova) (Schneider-Jacoby, M. & Spangenberg, A. 2010. Bird Hunting Along the Adriatic Flyway – an Assessment of Bird Hunting in Albania, Bosnia and Herzegovina, Croatia, Montenegro, Slovenia and Serbia. pages 33-52. – In: Denac, D., Schneider-Jacoby, M. & Stumberger, B. (eds.): Adriatic flyway – closing the gap in bird conservation. Euronatur, Radolfzell). Negativnu ocjenu hrvatsko lovstvo zadobilo je u zbog nepostojećeg sustava kontrole ulova (osobito ptica), omogućavanja lova za vrijeme reproduktivne sezone, negativnog utjecaja na ugrožene vrste ptica, općepoznatog i široko rasprostranjenog krivolova. Ovdje treba naglasiti da negativna ocjena nije dana zbog lovokrađe (kada osoba bez ikakvih prava lova krade iz

lovišta), već zbog krivolova tj. kršenja zakonskih propisa od strane lovoovlaštenika. Ocjenu nedovoljan hrvatsko lovstvo je također zaslužilo zbog velikog broja vrsta koje se smatraju divljači, predugog trajanja lovne sezone, uključujući periode proljetne seobe ptica. Nažalost, do danas se ništa bitno promijenilo u lovnoj praksi u Hrvatskoj, što je jasno prikazano tijekom 2. konferencije o Jadranskom seobenom putu koja je održana u listopadu 2014. godine u Albaniji (Mikuška, A., Horvat D., Tomik A. & Mikuska T. 2014. Impact of hunting on strictly protected bird species in Croatia. 2nd Adriatic Flyway Conference, Dures, Albania). Redovitim pregledom ulova ptica močvarica (istraživanja su rađena za potrebe utvrđivanja prisustva ptičje gripe) utvrđeno je da prosječno 16% ulova čine strogo zaštićene svojte ptica, dok po pojedinom lovnom događaju (jednom lovnom danu) udio strogo zaštićenih vrsta ptica može biti i iznad 60%. Korištenje nedozvoljenih sredstava (poput zvučnih vabilica i umjetnih mamaca) također je široko rasprostranjeno, pri čemu lovozakupnici, stručne i lovočuvarske službe podržavaju takav protuzakonit način lova prenošenjem prava lova na treću osobu (strane lovce) i ne-prijavlivanjem istih nadležnim tijelima. Nove studije pokazuju da se u Hrvatskoj godišnje ilegalno ubije između 166.000-855.000 jedinki divljih vrsta ptica, od kojih najveći broj čine strogo zaštićene svojte (Brouchet et al. 2016. Preliminary assessment of the scope and scale of illegal killing and taking of birds in the Mediterranean. Bird Conservation International, 26: 1-28). Pri tome, krivolov u Hrvatskoj danas premašuje tradicionalno hvatanje ptica pjevica za potrebe ishrane i uzgoja, a delta Neretve, jedino Ramsarsko područje u Hrvatskoj u kojoj lov na ptice močvarice nije zabranjen, danas je međunarodni sinonim za krivolov i lovokrađu. Za ovakvo katastrofalno stanje provedbe lovstva u Hrvatskoj izravnu odgovornost snose Uprava za lovstvo resornog Ministarstva poljoprivrede, Hrvatski lovački savez, Hrvatske šume d.o.o., lovačka društva i hrvatski lovci. Iz ovih razloga smatramo da predložena izrada novog Zakona o lovstvu predstavlja izvrsnu priliku da Hrvatska i hrvatski lovci dokažu da su po shvaćanju uloge lovstva bliži zemljama Europske Unije nego zemljama Balkana. Iz svih gore navedenih razloga Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode traži da se izradi novi Zakon o lovstvu koji će u obzir uzeti slijedeće promjene: • U zakon treba jasno ugraditi da lovstvo ima obvezu i funkciju zaštite i očuvanja biološke raznolikosti i ekološke ravnoteže prirodnih staništa, divljači i divlje faune i flore • Potrebno je jasno definirati pojmove vlasništva jer postojeća definicija „korisnika zemljišta“ miješa pravne pojmove vlasništva, posjedništva i korištenja. Ako je pravna ili fizička osoba vlasnik zemljišta onda je to njeno pravo neotuđivo Ustavnim odredbama, te se ono ne može ograničiti osnivanjem lovišta, ako vlasnik to ne želi. S druge strane, korisnik zemljišta u vidu lovoovlaštenika može biti pravna i fizička osoba, a da formalno nije niti

vlasnik niti u posjedu zemljišta. Ovu definiciju treba uskladiti s opće poznatim definicijama iz drugih relevantnih zakona • Potrebno je jasno definirati pojam naselja jer potojeća definicija omogućavaju lovcima da samoinicijativno definiraju što je to naselje. • Potrebno je definiciju središnje lovne evidencije dopuniti obvezom objavljivanja svih podataka koji proizlaze iz Zakona o lovstvu, uključujući podatke o lovnogospodarskim osnovama, programima uzgoja divljači, programima zaštite divljači i odstrelu, a ne samo dijela koji je sada javno dostupan i koji ne omogućuje odgovarajuću transparentnost • S liste pernate divljači posebno je brisati slijedeće vrste ptica: jarebica kamenjarka (*Alectoris graeca* Meissn.), iz razloga što je prema najnovijoj Crvenoj knjizi ptica Hrvatske (Tutiš i sur. 2013) ova vrsta klasificirana kao gotovo ugrožena gnjezdarica, s opadajućim trendom populacije kako u Europi (BirdLife International 2015a, 2004), tako i u Hrvatskoj (Budinski i sur. 2010). Kako cijela populacija ove vrste živi u južnoj Europi, iznimno je važno zaustaviti daljnji pad brojnosti. Kako bi se najvažnije populacije vrste (Hrvatska, Italija, Srbija), koje trenutno opadaju, stabilizirale i počele rasti, zahtjevamo njeno uklanjanje sa liste divljači i njenu zaštitu u okviru Zakona o zaštiti prirode i odgovarajućih podzakonskih akata. čukara (*Alectoris chukar*), iz razloga što se radi o alohtonj vrsti koja u Hrvatskoj prirodno ne obitava, već je unesena i puštena u lovišta. Stoga čukari nije mjesto u Hrvatskoj fauni jer kao alohtona svojta može naštetiti autohtonj vrsti jarebici kamenjarki putem kompeticije i hibridizacijom. Također, čukara izgleda gotovo identično jarebici kamenjarki, te se tijekom lova obično ne mogu razlikovati što dovodi do odstrijela ugrožene jarebice kamenjarke. Samim time je selektivan lov na čukara gotovo nemoguć. Stoga predlažemo trajno brisanje ove vrste s liste pernate divljači, te prestanak svih daljnjih puštanja primjeraka čukare u prirodu. trčka (*Perdix perdix* L.), iz razloga što je populacija ove vrste u zapadnoj i srednjoj Europi (tako i u Hrvatskoj) u zadnjih 30 godina pretrpjela značajan pad brojnosti (BirdLife International 2015b, 2004), te je potpuno nestala s mnogih područja (npr. u Baranji nije zabilježena već 40 godina). Zimski gubici, intenziviranje poljoprivrede, prekomjerna uporaba biocida, te lov ugrožavaju preostalu malu populaciju u Hrvatskoj. Stoga zahtjevamo njeno uklanjanje sa liste divljači i njenu zaštitu u okviru Zakona o zaštiti prirode i odgovarajućih podzakonskih akata. prepelica (*Coturnix coturnix* L.), iz razloga što se vrsta na Balkanu (uključujući u Hrvatskoj) masovno ilegalno lovi tijekom jesenske seobe, uporabom nedozvoljenih sredstava (prvenstveno vabilica), te značajan dio gnijezdeće i preletničke populacije stradava. Također, poznato je da prilikom lova na prepelice stradavaju i mnoge druge vrste stogo zaštićenih ptica koje se istovremeno zadržavaju na staništu prepelice, npr. kosac (*Crex crex*). Intenziviranje poljoprivrede i prekomjerna uporaba biocida dodatno

ugrožavaju populaciju u Europi (BirdLife International 2015c). Stoga zahtjevamo njeno uklanjanje sa liste divljači i njenu zaštitu u okviru Zakona o zaštiti prirode i odgovarajućih podzakonskih akata, kako bi vrsta barem na području Hrvatske bila sigurna tijekom seobe (u usporedbi s masovnim izlovom u susjednoj Srbiji i BiH). Šljuka kokošica (*Gallinago gallinago* L.), iz razloga što europska populacija vrste u konstantnom opadanju (BirdLife International 2015d), te je gnijezdeća populacija vrste u Hrvatskoj kritično ugrožena i manja od 20 parova (Tutiš i sur. 2013). Ptice na seobi i zimovanju koriste u sve manjem broju dostupna močvarna staništa na kojima se istovremeno zadržavaju mnoge druge strogo zaštićene vrste iz skupine ćurlina, stoga lov na šljuku kokošicu ujedno ugrožava i mnoge druge vrste močvarica (koje ne spadaju u pernatu divljač), osobito strogo zaštićene srodne vrste šljuka koje je u letu vrlo teško razlikovati od kokošice. Lov na šljuku kokošicu stoga u svakom slučaju dovodi do značajnog uznemiravanja svih ostalih vrsta močvarica iz skupine ćurlina, koji moraju napustiti područje, dodatno se iscrpljuju, onemogućeni su prikladno se pripremiti na dugu i opasnu seobu na zimovališta u Africi. Posljedica je povećana smrtnost te smanjenje populacije. Stoga zahtjevamo trajno brisanje ove vrste s liste pernate divljači i njenu zaštitu u okviru Zakona o zaštiti prirode i odgovarajućih podzakonskih akata. guska glogovnjača (*Anser fabalis* Latham.), iz razloga što je ova vrsta u posljednjih desetaka godina gotovo potpuno nestala s područja Hrvatske. Naime, za razliku od prošlog stoljeća kada su zimi bilježene u broju do 50 tisuća ptica, u novije vrijeme se ova vrsta tijekom seobe i zimovanja bilježi u vrlo malom broju (rezultati zimskog prebrojavanja ptica močvarica, arhiva HDZPP-a), a velika zimujuća jata se zadržavaju sjevernije od Hrvatske (van der Berg 1999). Malobrojne zimujuće ptice se "izgube" u jatu ostalih vrsta gusaka, te na taj način selektivan lov na glogovnjaču u velikom mješovitom jatu u letu postaje gotovo nemoguć. Zbog navedenih razloga, te kako bi se očuvala malobrojna zimujuća populacija u Hrvatskoj, zahtjevamo trajno brisanje ove vrste s liste pernate divljači i njenu zaštitu u okviru Zakona o zaštiti prirode i odgovarajućih podzakonskih akata. lisasta guska (*Anser albifrons* Scopoli.), budući da u Pravilniku o lovostaju stoji da je razdoblje lovostaja za ovu vrstu od 1. siječnja do 31. prosinca, tj. cijele godine, nema nikakvog razloga da se ova nalazi na popisu pernate divljači. Osim toga, u proteklim je godinama zabilježeno masovno zimovanje mješovitih jata strogo zaštićene divlje guske (*Anser anser*) i lisastih gusaka. Na taj način selektivan lov na lisastu gusku u velikom mješovitom jatu u letu postaje nemoguće, te uvelike ugrožava divlju gusku, izravno ubijanjem ili neizravno uznemiravanjem ptica na zimovanju (čime se izravno krši Zakon o zaštiti prirode). Zbog navedenih razloga zahtjevamo trajno brisanje ove vrste s liste pernate divljači i njenu zaštitu u okviru Zakona o zaštiti

prirode i odgovarajućih podzakonskih akata. glavata patka (*Aythya ferina* L.) i krunata patka (*Aythya fuligula* L.), iz razloga što su ove dvije vrste (osobito ženke) u letu slične strogo zaštićenoj i globalno ugroženoj patki njorki (*Aythya nyroca*). Budući da su tijekom rane jeseni sve tri vrste zastupljene na močvarnim staništima i često u mješovitim jatima, patke njorke vrlo često stradavaju prilikom lova i odstrela pataka roda *Aythya* u letu. Sve tri vrste lete vrlo brzo, pokazuju slične značajke obojenosti, te zbog udaljenosti, nedostatka prikladne optike ili loših svjetlosnih uvjeta lovci najčešće ne raspoznaju pojedine vrste ovih pataka, te nasumično pucaju u patke u preletu. Istraživanja provedena na slavonskim ribnjacima govore u prilog tome, te je u ulovu redovito bilježeno slučajno (ili namjerno?) ubijanje patki njorki (čime je izravno prekršen Zakon o zaštiti prirode): između 2008. i 2012. godine u samo dva lovišta ukupno je odstreljeno 262 jedinki strogo zaštićene patke njorke (Mikuška i sur. 2014). Osim toga, populacija glavate i krunate patke pokazuje opadajući trend u Europi, pa bi uskoro mogle postati ugrožene. Zbog navedenih razloga zahtjevamo trajno brisanje ovih dviju vrsta s liste pernate divljači i njihovu zaštitu u okviru Zakona o zaštiti prirode i odgovarajućih podzakonskih akata. patka pupčanica (*Spatula querquedula* L.), iz razloga što se u gotovo čitavoj Europi događa pad populacije (BirdLife International 2015e), pa tako i u Hrvatskoj gdje je prema najnovijoj Crvenoj knjizi ptica Hrvatske ova vrsta klasificirana kao gotovo ugrožena gnjezdarica (Tutiš i sur. 2013). Masovno ilegalno ubijanje ove vrste tijekom seobe u južnoj Europi i zimovanja u Africi, te nestanak močvarnih staništa ozbiljno ugrožava europsku populaciju. Kako bi hrvatska gniježdeća i preletnička populacija bila sigurna, zahtjevamo trajno brisanje ove vrste s liste pernate divljači i njenu zaštitu u okviru Zakona o zaštiti prirode i podzakonskih akata. Sve vrste iz porodice vrana (*Corvidae*): gačac (*Corvus frugilegus* L.), čavka (*Corvus monedula* L.), siva vrana (*Corvus cornix* L.), svraka (*Pica pica* L.), šojka (*Garrulus glandarius* L.) - iz razloga što se lov na ove vrste temelji na primitivnom, i danas potpuno zastarjelom, konceptu iz 18-tog i 19-tog stoljeća koji je životinjske svojte dijelio na „korisne“ i „štetne“, te je time sve „štetočine“ trebalo što prije ukoloniti iz lovišta. Danas, zahvaljujući razvoju znanosti poput ekologije i konzervacijske biologije znamo da je takva podjela organizama potpuno neutemeljena, niti je podržana znanstvenim činjenicama, te da svaka vrsta, pa i pripadnici porodice vrana, imaju vrlo važnu ulogu u ekološkom sustavu jer svojom predacijom obavljaju bitnu zadaću kontroliranja populacija ptica, sitnih glodavaca i beskralješnjaka i održavanja ravnoteže u sustavu. Npr. u naseljima kontroliraju brojnost gradskih golubova i gugutki, a u suprotnom bi ove vrste postale prekobrojne s određenim posljedicama za okoliš i čovjeka. S druge strane, gotovo cijela populacija gačaca i čavki danas gnijezdi i zimuje

unutar naselja, te se i zimi većinom zadržavaju u blizini naselja, uz ceste, pruge, vikendice i sl. Kako Zakon ne dopušta lov unutar i u neposrednoj blizini naselja (Članak 52.) nije moguć niti njihov lov. Zbog navedenih razloga zahtjevamo trajno brisanje ovih vrsta s liste pernate divljači i njenu zaštitu u okviru Zakona o zaštiti prirode i podzakonskih akata. • S liste divljači potrebno je ukloniti slijedeće vrste sisavaca: Sve vrste iz reda zvijeri Carnivora: jazavac (*Meles meles* L.), divlja mačka (*Felis silvestris* Schr.), kuna bjelica (*Martes foina* Ehr.), kuna zlatica (*Martes martes* L.), mala lasica (*Mustela nivalis* L.), lisica (*Vulpes vulpes* L.), čagalj (*Canis aureus* L.), tvor (*Mustela putorius* L.) i mungos (*Herpestes auropunctatus* Hodgson 1836.) - iz razloga što se lov na ove vrste temelji na primitivnom, i danas potpuno zastarjelom, konceptu iz 18-tog i 19-tog stoljeća koji je životinjske svojte dijelio na „korisne“ i „štetne“, te je time sve „štetočine“ trebalo što prije ukoloniti iz lovišta. Danas, zahvaljujući razvoju znanosti poput ekologije i konzervacijske biologije znamo da je takva podjela organizama potpuno neutemeljena, niti je podržana znanstvenim činjenicama, te da svaka vrsta, pa i pripadnici reda zvijeri, imaju vrlo važnu ulogu u ekološkom sustavu jer svojom predacijom obavljaju bitnu zadaću kontroliranja populacija drugih vrsta i održavanja ravnoteže u sustavu. Nadalje, za ove vrste ne postoje točni i relevantni znanstveni podaci o veličinama njihove nacionalne populacije, niti trendovi kretanja njihovih populacija na temelju čega bi se moglo zaključiti da su se one pretjerano razmnožile. Iznimku od ovog pravila potvrđuje jedino čagalj u kontinentalnim krajevima Hrvatske koji se počeo širiti krajem 20-tog stoljeća i ponovno naseljavati ovo područje, tako da nam je poznato da je trend njegove populacije trenutno pozitivan. S druge strane, poznato je da su nacionalne populacije pojedinih vrsta, poput npr. tvora (*Mustela putorius* L.) vrlo malene, a njihova rasprostranjenost fragmentirana. Pripadnici reda zvijeri su se u prošlosti, sve do sredine 20-tog stoljeća, osim kao „štetočine“, prvenstveno redovito lovili zbog krzna – što je danas u Hrvatskoj, u 21. stoljeću, potpuno ekonomski beznačajno i „démodé“. mali Indijski mungos - u pitanju je alohtona vrsta koja nema nikakvu vrijednost kao divljač, koja čini veliku štetu autohtonoj fauni i biološkoj raznolikosti Hrvatske, osobito fauni gmazova i ptica. Njeno uvrštavanje u popis divljači joj, suprotno ciljevima zaštite prirode, omogućava višestruku zaštitu. S jedne strane, Europska unija upravo provodi valorizaciju invazivnih alohtonih vrsta koje će ovakve vrste posebno tretirati na način da će biti jako olakšana njihova eliminacija i/ili kontrola. Zakon o lovstvu mora biti postavljen tako da može uključiti kontrolu štetnih invazivnih vrsta na osnovu propisa Europske unije. Tako Zakonom o lovstvu biti unaprijed omogućeno da lovoovlaštenici kontroliraju brojnost invazivnih alohtonih vrsta bez ograničenja. U ove vrste, osim mungosa, spadaju npr. ondatra (*Ondatra zibethicus*) i nutrija (*Myocator coypu*)

koje su također štetne za ekosustav i divljač, a danas je lovoovlaštenik zaklinut za mogućnost njihove kontrole jer ih Zakon o lovstvu uopće ne spominje. S druge strane, mali Indijski mungos je proširen na većem broju otoka i na cijelom kopnenom dijelu Hrvatske istočno od Neretve. Iz toga zaključujemo da bi ga sva lovišta na tom velikom području trebala uvrstiti u Lovnogospodarsku osnovu na temelju Članka 42.(2). To naravno nije slučaj, ali neuvršavanje mungosa u Lovnogospodarske osnove krši navedeni članak (42.(2) te je očito da je gospodarenje mungosom zakonska obaveza koju lovoovlaštenici ne žele prihvatiti. Zašto onda i dalje gurati takvu vrstu u popis divljači i lovoovlaštenike u nezakonito gospodarenje? Zbog navedenih razloga zahtjevamo trajno brisanje ovih vrsta s liste divljači i njihovu zaštitu u okviru Zakona o zaštiti prirode i podzakonskih akata. dabar (*Castor fiber L.*) – iz razloga jer je riječ o sisavcu koji ponovno naseljava prostor Hrvatske na temelju opsežnih programa reintrodukcije (Grubešić i Krapinec 2007), te još uvijek nije zaposjeo nekadašnje područje rasprostranjenosti. Zbog toga se dabar nalazi u Crvenoj knjizi sisavaca u kategoriji Regionalno izumrle vrste (Tvrtković 2006), te je njegovo stavljanje na popis divljači u suprotnosti s ciljevima očuvanja biološke raznolikosti Hrvatske, tim više što se smatra da je uzrok njegovog nestanka u Hrvatskoj bio upravo prekomjerni lov. Zbog navedenih razloga zahtjevamo trajno brisanje ove vrste s liste divljači i njenu zaštitu u okviru Zakona o zaštiti prirode i podzakonskih akata. mrki medvjed (*Ursus arctos L.*) – iz razloga jer je riječ o svojtji koja se nalazi na Prilogu 1. Direktive o staništima, lov na nju nije dozvoljen sukladno odredbama Direktive, a uvrštanje medvjeda na popis divljači predstavlja izravno kršenje ovih odredbi. Medvjed u Hrvatskoj ima status Gotovo ugrožene vrste (Tvrtković 2006). Zbog navedenih razloga zahtjevamo trajno brisanje ove vrste s liste divljači i njenu zaštitu u okviru Zakona o zaštiti prirode i podzakonskih akata, na isti način na koji se štite populacije vuka (*Canis lupus*) ili risa (*Lynx lynx*). • Potrebno je cijeli popis lovnih životinja uskladiti s najnovijom nomenklaturom ptica koja je objavljena u Crvenoj knjizi ptica Hrvatske (Tutiš i sur. 2013). Jednako tako je potrebno popis divljači uskladiti s najnovijom nomenklaturom sisavaca koja je objavljena u Crvenoj knjizi sisavaca Hrvatske (Tvrtković 2006) jer se u sadašnjem zakonu u Članku 3. stavku (1) koriste se zastarjeli hrvatski nazivi ptica, te su pojedini latinski nazivi krivo navedeni. • U popisu vrsta divljači, osim sistematski, trebaju biti jasno razdvojene autohtone i alohtone vrste divljači. • Površine na kojima se ne ustanovljava lovište potrebno je dopuniti obalnim pojasom mora širine 1 kilometar, te rijekama s obalnim pojasom od 200 metara. Slično najboljoj praksi drugih država, predlažemo proglašavanje pojasa od 1 km uz morsku obalu tzv. morsko dobro zonom zabrane lova. Budući da se na preostalom malom broju priobalnih močvara okupljaju značajne populacije ptica tijekom seobe i

zimovanja, upravo na ovim mjestima je koncentriran velik lovni pritisak koji ugrožava preletničke i zimujuće, ali i gnijezdeće populacije mnogih strogo zaštićenih i rijetkih vrsta ptica močvarica. Prekomjernom lovnom pritisku svjedoči podatak da je u dolini Neretve zabilježena gustoća lovaca od 47 lovca po km² (Schneider-Jacoby & Spangenberg 2010). Također, ilegalan lov i krivolov su najviše zastupljeni upravo u obalnim područjima te najdramatičnije negativno utječu na populacije ptica. Stoga smatrao da bi ova promjena u Zakonu dugoročno dovela do smanjenja razine ilegalnog lova i krivolova u priobalju, te osigurala sigurna skloništa pticama močvaricama. Ova mjera bila bi važnija i hitnija nego ikad, uzevši u obzir neviđene razmjere masovnog ilegalnog lova i krivolova koji se provodi u susjednim državama. Jednako tako, velike rijeke kontinentalnog dijela Hrvatske (Drava, Sava, Dunav, Kupa, nizvodni dijelovi Une itd.) služe kao glavna zimovališta brojnim pticama močvaricama (podaci zimskog prebrojavanja ptica močvarica 1967-2015, HDZPP). Lov na ovim vodenim površinama, i u njihovoj neposrednoj blizini uzrokuje njihovo uznemiravanje, rastjerivanje, povećanu potrošnju energije tijekom inače nepovoljnog perioda, i negativno utječe na fitness i preživljavanje jedinki ovih svojti. • Površine na kojima se ne ustanovljava lovište potrebno je dopuniti površinama izgrađenih građevinskih područja koji čine neprekinutu cjelinu u vidu naselja (gradova i sela) i u pojasa od 300 metara od vanjskih granica naselja. Svrha ove dopune je dvojaka: prvo, gradovi i sela kao potpuno antropogena staništa ne predstavljaju područja na kojima divljač u znatnom broju redovito boravi i/ili se može izgajati. Drugo, lov u naseljima i njihovoj blizini ionako nije dozvoljen zbog razloga zaštite ljudi i sprječavanja njihova ranjavanja ili usmrćivanja, te stoga ne postoji nikakav razlog zašto bi se lovišta ustanovljavala na ovim površinama, a lovoovlaštenici plaćali naknade za površine s kojima niti u teoriji niti u praksi nemogu sustavno i efikasno gospodariti. Nadalje, zakon je potrebno dopuniti odredbom kojom se zabranjuje osnivanje lovišta na privatnom vlasništvu ukoliko se vlasnik zemljišta ne slaže s tim da lovište obuhvaća njegovo vlasništvo. Smatramo da je osnivanje lovišta na privatnom vlasništvu mora poštivati vlasničke odnose jer je pravo vlasništva zajamčeno Člankom 48. Ustava RH. Ukoliko vlasnik zemljišta ne želi da njegova nekretnina bude uključena u lovište njegovo je ustavno pravo to i tražiti, odnosno Zakon o lovstvu mora predvidjeti i tu mogućnost zabrane osnivanja lovišta. • Zakon je potrebno dopuniti odredbom kojom se zabranjuje osnivanje lovišta na posebnim područjima na kojima je zabranjen lov (engl. hunting ban areas). Ovime u Zakon o lovstvu želimo uvesti pojam nelovnih područja tj. područja u kojima je lov zabranjen (engl. hunting ban areas). Naime, riječ je o područjima na kojima se okuplja veliki broj strogo zaštićenih svojti životinja i koja su ključna za njihov opstanak, a u kojima lovne aktivnosti dovode do njihova uznemiravanja,

rastjerivanja opadanja kondicije ili drugih posljedica na preživljavanje jedinki. Nelovna područja mogu biti prepoznata kao zaštićena područja (čime potpadaju pod odredbe Zakona o zaštiti prirode) ili ne moraju biti zaštićena (iako se njihova zakonska zaštita preporučuje). Ovo se osobito odnosi na područja poput priobalnih močvara duž Jadranskog seobnog puta, solana, slatkovodnih šaranskih ribnjaka i drugih manjih lokaliteta na kojima tijekom seobe i zimovanja dolazi do velikih koncentracija ptica, prvenstveno močvarica. Usvajanjem principa nelovnih područja (engl. hunting ban areas) hrvatski lovci mogu dokazati da su ekološki svjesni i da im je dobrobit životinja, osobito strogo zaštićenih svojti, prioritetna u odnosu na užitek odstrela. Nadalje, usvajanjem principa nelovnih područja doprinosi se efikasnijoj zaštiti takvih područja od krivolova jer je u praksi trenutno vrlo teško razlikovati tko puca u lovištu – ovlašteni lovac ili krivolovac. Usvajanjem principa nelovnih područja stvorile bi se određene „oaze“ za životinje, uključujući lovnu divljač. Ona bi povećala kondiciju i preživljavanje kako strogo zaštićenih svojti, tako i lovne divljači, od čega bi neposrednu korist imali i lovoovlaštenici susjednih lovišta. Npr. još je tijekom 70-tih godina prošlog stoljeća u praksi dokazano da je zabrana lova na guske u današnjem Posebnom zoološkom rezervatu Kopački rit (koja je do tada bila dozvoljena) dovela do povećanja njihove zimujuće populacije, a time i omogućila veći odstrel na poljoprivrednim površinama izvan rezervata. O svrsi ovog koncepta mogu svjedočiti i brojni primjeri iz razvijenih zemalja zapadne Europe, gdje lovci susjednih područja profitiraju od postojanja nelovnih područja u blizini.

- Članak 10. stavak (6) potrebno je brisati jer predstavlja klasičnu „rupu u zakonu“ kojom se odredbe jednog članka naknadno derogiraju odredbama drugog članka. Stavkom (6) članka 10. se omogućuje ustanovljavanje uzgajališta divljači na ribnjacima, rasadnicima, voćnjacima, vinogradima i pašnjacima. Iz niza razloga smatramo da je ova iznimka neutemeljena, te da doprinosi krivolovu i kršenju zakonskih odredbi Zakona o lovstvu. Npr. sukladno Članku 10. stavku (6), lovište na ribnjaku može biti isključivo u vidu uzgajališta divljači, koje je prema Članku 10. stavku (5) definirano kao „zemljište na kojem se mogu uzgajati pojedine vrste divljači za proizvodnju većeg broja divljači namijenjene lovu i razmnožavanju“. Zakon dopunjuje ovu definiciju sa „ograđeno ogradom ili sličnom građevinom ili prirodnim preprekama koje sprječavaju da divljač koja se u njemu proizvodi za razmnožavanje i lov ne može napustiti tu površinu“. Prilikom istraživanja/prebrojavanja ptica na ribnjacima u kontinentalnoj Hrvatskoj, jasno i nedvosmisleno smo uvrđili kako niti na jednom od njih ne postoji izgrađena adekvatna infrastruktura za uzgoj bilo koje vrste divljači, osobito ne za uzgoj pernate divljači. Ustanovili smo, kako se ribnjaci na kojima je ustanovljeno uzgajalište divljači u svakom slučaju koriste za lov na pernatu divljač – guske,

patke, liske. Uobičajeno je da lovoovlaštenik, uz proizvodnju konzumne ribe, na svom ribnjaku organizira lov za strane lovce (gotovo isključivo iz Italije). Suprotno propisima važećeg zakona, na tim ribnjacima uzgoj pernate divljači ne postoji i ne postoje adekvatne ograde i druge strukture koje bi sprječavale odlazak/dolazak ptica. Pernata divljač koja se ovdje lovi bez izuzetka potječe iz divlje populacije, manjim dijelom se razmnožava slobodno na ribnjacima, dok većina potječe od preletnih populacija koje se gnijezde u sjevernijim dijelovima Europe i Azije. Ptice odlaze i dolaze po volji, a to dokazuju uostalom i nalazi pataka i gusaka prstenovanih sjevernije ili južnije od Hrvatske. Nadalje, redovitim pregledom ulova utvrdili smo čestu prisutnost ubijenih strogo zaštićenih vrsta ptica – prosječno 16% ulova su činile strogo zaštićene svojte ptica (Mikuška i sur. 2014) te korištenje nedozvoljenih sredstava (poput zvučnih vabilica i umjetnih mamaca). Lovozakupnik, stručna služba i lovočuvarska služba podržavali su takav protuzakonit način lova prenošenjem prava lova na treću osobu (strane lovce) i ne-prijavlivanjem istih nadležnim tijelima, čime su prekršili dodatni niz ovoga Zakona, kao i Zakona o zaštiti prirode. Na temelju gore navedenoga, može se zaključiti da lovoovlaštenici izravno krše niz propisa ovoga Zakona, te uz zabranu ustanovljenja lovišta na ribnjacima, predlažemo hitan inspekcijski nadzor svih ribnjaka te raskidanje ugovora sa strane davatelja prava lova. Pored očitog kršenja velikog broja odredbi Zakona o lovstvu, postoji drugi važan razlog, zašto smatramo lov na ribnjacima neprihvatljivim. Naime, nestankom velikih površina prirodnih močvara u kontinentalnoj Hrvatskoj, ribnjaci su postali iznimno važno i nezamjenjivo utočište značajnim populacijama ptica močvarica tijekom gniježđenja, te osobito tijekom seobe i zimovanja. Ptice se u jesen masovno okupljaju na ribnjacima i pripremaju na seobu na jug, a mnoge i prezime ovdje. Jesensko okupljanje i osobito zimovanje vrlo su osjetljivo razdoblje za ptice močvarice te svako dodatno uznemiravanje i ugrožavanje poput jesenskog i zimskog lova na patke, dovodi do njihove povećane smrtnosti i dugoročno pada njihovih populacija. Vrijednosti ribnjaka kao važnog staništa za ptice međunarodno je priznata, te su stupanjem Hrvatske u Europsku uniju svi šaranski ribnjaci postali dijelom Natura 2000 mreže područja važnih za ptice sukladno Direktivi o pticama (DZZP 2012). U smislu ove direktive, nije dozvoljeno provoditi bitne promjene u staništu važnim za ptice, pa tako niti bitno mijenjati trenutni izgled ribnjaka. Izgradnja infrastrukture potrebne za uspotavu uzgajališta divljači te ograničavanje slobodnog kretanja divljih ptica sukladno direktivama o pticama i staništima nije dozvoljeno, jer bi značajno narušilo trenutačne stanišne uvjete i ugrozilo opstanak populacija ptica zbog kojih su ribnjaci i postali dijelom mreže Natura 2000 područja. Drugim riječima, ustanovljenje uzgajališta divljači na ribnjacima, s ciljem uzgoja i lova pernate divljači,

nije prihvatljivo u smislu Direktive o pticama. Također, nije zanemariva činjenica da se lovom na ribnjacima godišnje okoliš zagađuje značajnim količinama olovne sačme. Olovo ulazi u hranidbeni lanac počevši od nižih životnih oblika pa sve do konzumne ribe koja se prodaje u ribarnicama. Konstantno zagađivanje olovom ribe koja služi ljudskoj prehrani je dodatan i bitan argument za zabranu lova na ribnjacima. Argument onečišćenja staništa olovnom sačmom se može primijeniti i na druge površine na kojima je zabranjeno uspostavljanje lovišta temeljem članka 6. Zakona: rasadnike, voćnjake, vinograde i pašnjake. • Zakon je potrebno dopuniti na način da se predvidi da u stručnim komisijama za ustanovljavanje lovišta bude prisutan najmanje jedan predstavnik Ministarstva zaštite okoliša i energije, te da Ministarstvo zaštite okoliša i energije također daje suglasnost na prijedlog odluke o osnivanju lovišta. Naime, dobar dio lovišta u Republici Hrvatskoj je trenutno uspostavljen uz izravno kršenje odredbi Zakona o lovstvu. Primjer za to predstavljaju lovišta koja su uspostavljena na područjima posebnih ornitoloških rezervata Sava-Strmec, Sava-Zaprešić, Kopački rit itd. ili na miniranim površinama čime se izravno ugrožava život samih lovaca (a vijesti iz crne kronike redovito dokazuju ovu praksu). • Zakon je potrebno dopuniti na način da se pravo lova se ne može dati osobi koja je prekršila bilo koju odredbu Zakona o lovstvu u trajanju od 10 lovnih godina, od dana počinjenja prekršaja. Danas je dobro poznato da u praksi pojedini lovoovlaštenici (npr. korisnici ribnjaka i druge lovačke udruge) daju svoja lovišta u potkoncesije tj. za određene iznose preprodaju pravo lova drugim pravnim i fizičkim osobama (osobito talijanskim mešetarima) po fiksnoj cijeni, a nakon toga takvi „lovci“ u lovištima rade ono što ih je volja, uključujući odstrel strogo zaštićenih svojti, korištenje nedozvoljenih načina lova (vabilice, polu-automatske puške, mamci itd.) bez ikakve efikasne kontrole. Smatramo da su trenutne kazne i ograničenja u Zakonu preblage te stoga nisu djelotvorne u suzbijanju protuzakonitog lova i krivolova te odvratanju pojedinaca od ponovnog počinjenja sličnih djela. • Zakon je potrebno dopuniti na način da se uzgoj, zaštita i korištenje pojedinih vrsta divljači temelji se na nacionalnim i akcijskim planovima gospodarenja za pojedinu vrstu, i vrstama divljači se gospodari u skladu s navedenim planovima na cjelokupnom nacionalnom teritoriju. Nacionalno povjerenstvo Ministarstva za pojedinu lovnu vrstu treba donositi odgovarajuću lovnogospodarsku osnovu, kao i odgovarajući program zaštite divljači. Današnji sustav lovnog gospodarenja temelji se na rascjepkanosti (više od 1100 lovišta i isto toliko lovnogospodarskih osnova), netočnim podacima o rasprostranjenju veličinama populacije pojedinih svojti, izmišljanju i falsificiranju podataka o brojnosti divljači kako bi se lovne kvote prilagodile korisnicima i željenom odstrelu (umjesto da se odstrel prilagođava veličini

populacija). Unatoč broji od 60.000 lovaca u Hrvatskoj točne veličine brojnosti populacija pojedinih vrsta divljači nisu poznate, a službeni podaci kojima se barata se temelje na tzv. „SIR-metodi“ („Samo iz Rukava“ – metoda). Jedinu svjetlu točku predstavlja naše znanje o veličinama populacija tri velike zvijeri – medvjeda, vuka i risa – za koje postoje posebni planovi upravljanja koje izrađuju multidisciplinarni timovi sastavljeni od lovaca, znanstvenika i stručnjaka iz područja zaštite prirode (<http://www.mps.hr/default.aspx?id=8491>; <http://www.dzsp.hr/publikacije/planovi-upravljanja-159.html>). Kako smatramo da niz različitih lovnogospodarskih osnova i planova uzgoja divljači proizvedenih od strane mnogobrojnih lovozakupnika rezultira kaotičnim upravljanjem populacijama divljači, predlažemo uvođenje novog načina gospodarenja divljači koji bi se temeljio na dobroj praksi ostvarenoj u upravljanju populacijama velikih zvijeri, kao i na znanstvenim i ekološkim ishodištima unutar zakonskih, upravnih, kulturnih, gospodarskih i socioloških okvira u Hrvatskoj. Stoga predlažemo izradu nacionalnih planova gospodarenja za sve vrste divljači koji bi se temeljio na prihvaćenim međunarodnim konvencijama, planovima i preporukama koje se odnose na očuvanje i zaštitu pojedine svojte, a koje bi izrađivala nacionalna povjerenstva interdisciplinarnih timova na temelju istih standardiziranih kriterija, te uzimajući u obzir najnovije i pouzdane podatke o veličini populacija pojedine vrste divljači. Ključnu riječ u ovim povjerenstvima bi trebale voditi osobe iz Državnog zavoda za zaštitu prirode, kao krovne i jedine ovlaštene ustanove za sakupljanje i obradu podataka o veličinama populacija pojedinih svojti. Nakon izrade plana upravljanja pojedinom svojtom lovne divljači, lovne kvote za pojedina lovišta bi se određivale sukladno njenoj rasprostranjenosti i veličinama nacionalnih populacija. Trenutna izrada lovnogospodarskih planova, koji su sadržajno i praktično potpuno beskorisni dokumenti, predstavlja samo dobar izvor dodatnog prihoda malog grupi „stručnjaka“ koji se bave njihovom izradom i to skupo naplaćuju od lovoovlaštenika. Izrada lovnogospodarskih planova na temelju nacionalnih planova upravljanja lovnom divljači putem nacionalnih povjerenstava će osigurati veću kvalitetu samih lovnogospodarskih dokumenata, ali će i bitno smanjiti troškove samim lovoovlaštenicima. • Zakon treba dopuniti na način da se nove vrste divljači smiju se unositi u lovište samo na području njihovog prirodnog autohtonog rasprostranjenja, te uz dopuštenje Ministarstva koje se izdaje po prethodnoj suglasnosti ministarstva nadležnog za poslove zaštite prirode jer ne postoji niti jedan znanstveno-stručni razlog zbog čega bi se nove vrste divljači unosile na površine izvan lovišta. S druge strane, unos divljači na područja gdje nisu prirodno boravila je jednako introdukciji, te je sa biološkog i ekološkog stanovišta potpuno neprihvatljiva. Dobri primjeri takve loše prakse u prošlosti predstavlja unos divljih svinja na jadranske

otoke (npr. Cres), muflona na Pelješac itd. gdje uzrokuju milionske ekonomske štete, a lovci više nisu u stanju kontrolirati njihove populacije. • Zakon treba dopuniti na način da se zabrani postizanje brojnosti divljači putem naknadnog unosa. Postizanje brojnosti divljači utvrđene lovnogospodarskom osnovom putem unošenja novih jedinki je potpuno neprihvatljivo jer potiče da se lovoovlaštenici nonšalato odnose prema svojim obvezama uzgoja i zaštite divljači znajući da će na kraju perioda važenja lovnogospodarske osnove na tržištu kupiti potreban broj divljači i umjetno ih „ubaciti“ u lovište. • Zakon treba dopuniti na način da se zabrani hranjenje divljači, osim u slučajevima elementarnih nepogoda i njene izravne ugroženosti. Uobičajena praksa današnjeg lovnogospodarenja je prekomjerno hranjenje divljači kako bi se populacije željenih vrsta održale na broju iznad kapaciteta staništa i time povećale kvote za odstrjel. Jedan od najsramotnijih primjera takve prakse nalazimo u zaštićenom području Parka prirode Kopački rit gdje se jelenska divljač umjetno uzgaja i tovi do brojnosti koja potpuno onemogućava prirodnu obnovu šuma. Stoga prihranjivanje divljači treba dozvoliti samo u slučajevima ekstremnih vremenskih situacija. • Zakon treba dopuniti na način da se zabrani lov i hvatanje divljači unutar sezone lovostaja za potrebe nastave (sic!), lovne obuke ptica grabljivica, zooloških vrtova, muzeja, te sokolarskih i kinoloških priredbi. Zakon treba sadržavati i mogućnost da se određene vrste love i u razdoblju razmnožavanja, ali isključivo u svrhu zaštite prirode. Tom promjenom zakona će se omogućiti lakša kontrola invazivnih vrsta divljači ukoliko je to potrebno. Svi ostali razlozi za iznimku (nastava, lovna obuka ptica grabljivica, zoološki vrtovi, muzeji, sokolarske i kinološke priredbe) predstavljaju aktivnosti koje su nespojive sa zaštitom divljači te predstavljaju izravnu derogaciju i „rupu u zakonu“, kao i kršenje odredbi direktiva o zaštiti ptica i staništa. • Zakon treba dopuniti na način da se zabrani paljenje tršćaka i drugih prirodnih staništa. Paljenje tršćaka je potpun neprihvatljiva djelatnost, kako lovoovlaštenika, tako i drugih osoba, jer tršćaci predstavljaju izuzetno vrijedna staništa za brojne svojte životinja, te služe kao područja za skrivanje divljači od vremenskih ili drugih nepogoda. • Zakon treba dopuniti na način da se propiše da poslove stručne službe za provedbu lovnogospodarskog plana smije obavljati osoba sa završenim visokoškolskim obrazovanjem i odgovarajućim nastavnim programom iz lovstva ili zaštite prirode. Praksa da provedbu lovnogospodarskih planova provode „stručne“ osobe sa srednjoškolskim obrazovanjem je i dovela razinu lovstva u Hrvatskoj na „balkansku“ razinu. Danas, u cilju povećanja kvalitete lovnogospodarenja treba inzistirati da na stručnim područjima rade stvarni (a ne priučeni i rodbinskim vezama povezani) stručnjaci koji su stekli odgovarajuće obrazovanje. Danas u Hrvatskoj postoji

nekoliko visokoškolskih ustanova koje proizvode dovoljan broj visokoškolski obrazovanih osoba koje bi bile sposobne preuzeti navedene zadatke. • Zakon treba dopuniti na način da unemogućuje Ministarstvo u skraćivanju lovostaja ako nije izvršen plan odstrela u lovištu. • Zakon treba dopuniti na način da su lovoovlaštenici dužni omogućiti znanstveno-istraživački rad nevladinim udrugama koje se bave biološkim istraživanjima i/ili zaštitom prirode jer danas brojne civilne i strukovne udruge za potrebe hrvatske države vrše vrlo važna istraživanja populacija brojnih svojih biljaka i životinja. Ova istraživanja se vrše uz dopuštenje Ministarstva zaštite okoliša i prirode, te je stoga potrebno predvidjeti i njihovo postojanje u u okviru ovog Zakona. • Zakon treba dopuniti na način da se zabranjuje lov unutar pojasa od 300 m od velikih infrastrukturnih objekata poput cesta, željezničkih pruga, mostova, vikendica, salaša i sl. u svrhu zaštite života ljudi i lokalnog stanovništva. • Zakon treba dopuniti na način da se zabrani skupni lov sa psima na sve vrste krupne divljači u zatvorenim lovištima. Skupni lov sa psima u zatvorenim lovištima (poput npr. Mačkovca, ili Ludoša u Kopačkom ritu) je osobito primitivan, neetičan način lova jer divljač u ogradaenom prostoru nema nikakve, pa niti minimalne šanse za bijeg. Vrlo često se prilikom takvog načina lova pogon s jedne na drugu stranu lovišta opetovano izvodi sve dok se ne ubije željeni broj životinja, i dok učesnici nisu zadovoljili svoje patološke potrebe. Stoga je Zakon potrebno dopuniti da se skupni lov (isključivo na divlje svinje) može obavljati samo kod otvorenih lovišta. Ova dopuna također koristi i u slučajevima kada se želi eliminirati neželjena divljač, poput divljih svinja na Cresu i drugim otocima gdje stvaraju štetu, i gdje ne postoje drugi efikasni načini za ostvarenje tog cilja. • Zakon treba dopuniti na način da se propiše izrada procjene utjecaja zahvata (u ovom slučaju lovno-gospodarske osnove) na ekološku mrežu. • Zakon treba dopuniti na način da se propiše da inspekcija zaštite prirode također ima ovlasti u provedbi inspekcijskog nadzora. Na temelju vlastitih iskustava, smatramo da prilikom lova, a osobito na ptice, ne postoji adekvatan inspekcijski nadzor, te je evidentno da se niz odredbi ovog Zakona konstantno krši. Jednako tako, za svako lovište i lovno gospodarske planove je potrebno ishoditi uvjete zaštite prirode koje izdaje i njihovu provedbu kontrolira Ministarstvo okoliša i energetike. Kako bi se povećala efikasnost u provođenju ovog Zakona te u suzbijanju nelegalnog lova, smatramo da je nužna suradnja dvaju Ministarstava, odnosno dvaju inspektora. Jednako tako, u postojećem Zakonu o lovstvu nigdje nije uređeno koliko često je potrebno provoditi inspekcijski nadzor, a praksa dokazuje da se on uglavnom ne provodi dovoljno često i efikasno. Stoga predlažemo da se kontrola provedbe uvjeta zaštite prirode provodi najmanje jednom u četiri mjeseca, kao i po dojavi trećih osoba. • Zakon treba dopuniti na način da se propiše odredbe koje će regulirati pregled ulova ptica

neposredno nakon provedenog lova putem ornitologa ovlaštenih od strane Hrvatske agencije za prirodu i okoliš, tj. resornog Ministarstva okoliša i prirode. Jedan od ključnih problema hrvatskog lovstva predstavlja nepostojanje ikakve sustavne i točne kontrole ulova (engl. hunting bag check). Sakupljanje informacija o ulovu je prepušteno lovoovlaštenicima, te je poznato da se ono provodi nakon lova u različitim ugostiteljskim objektima po tzv. „SIR metodi“. To su najbolje dokazali podaci iz prošlogodišnjeg perioda kada se vršilo uzorkovanje odstrijeljenih ptica u svrhu istraživanja pojave ptičje gripe, kada su ovlašteni ornitolozi pregledavali ulov. Iz navedenog istraživanja postalo je evidentno da se prilikom lova odstreljuje enorman broj strogo zaštićenih svojti, dok službene statistike opće ne pokazuju takve podatke (jer se sve nelovne svojte preimenuju u lovne – patke, liske ili fazane). Konzervativne procjene hrvatskih ornitologa govore da se u Hrvatskoj godišnje ubije između 180.000-935.000 ptica tijekom krivolova, od kojih najveći broj čine strogo zaštićene svojte (BIOM/BirdLife International, 2016). Stoga su službene baze podataka Ministarstva o ulovu (koje se dalje prosljeđuju u Državni zavod za statistiku, a danas i u baze podataka EU) netočne, lažne i korumpirane. Kako bi se stalo na kraj ovoj praksi potrebno je izmijeniti sustav i sakupljanje informacija o ulovu prepustiti neovisnim stručnjacima (kao što je praksa bila tijekom kontrole pojave ptičje gripe). Iako u svijetu postoje različiti modeli (npr. dostavljanje odrezanog krila ptice kao dokaza o odstrijeljenoj vrsti) smatramo da bi bilo dovoljno da se organizira sustav ovlaštenih osoba koje bi nakon izvršenog lova izvršili prebrojavanje i evidentiranje ulovljene divljači. Kontrola ulova je nužan korak i kako bi se divljači upravljalo na održiv način što u Hrvatskoj trenutno ne postoji u praksi. • Zakon treba dopuniti na način da se kaznene odredbe dopune na način da se svaki lovac uhvaćen u krivolovu automatski izbacuje iz nadležne lovačke udruge, a policijska uprava mu zapljenjuje sve oružje u posjedu. Jednako tako, ukoliko je lovoovlaštenik uhvaćen u krivolovu i/ili nezakonitim radnjama, resorno Ministarstvo je dužno odmah i nepovratno oduzeti pravo za obavljanje lovno-gospodarskih aktivnosti, a za navedeno lovište raspisati novi natječaj u roku od 30 dana. Smatramo da će se jedino drakonskim kaznama trenutna razina krivolova smanjiti (i nadamo se postepeno potpuno nestati) iz naših lovišta. Današnja praksa je takva da mnogi članovi lovačkih udruga jako dobro znaju tko je od njihovih članova uključen u nezakonite radnje, ali ne poduzimaju ništa efikasno kako bi takve članove uklonili iz svojih društava. Čak i kada su osobe uhvaćene u krivolovu, vrlo često to za posljedicu ne povlači izbacivanje iz članstva. Slično je i sa lovoovlaštenicima koji, iako uhvaćeni u krivolovu, ne trpe nikakve posljedice (osim možda minornih financijskih kazni). Stoga dio takvih „lovoovlaštenika“ nanosi sustavnu štetu kako divljači i prirodi Republici Hrvatske, tako i

ugledu hrvatskoj lovstva koji, kao što svjedoče gore izneseni podaci, nije na zavidnoj razini. Literatura BirdLife International (2004) *Birds in Europe: population estimates, trends and conservation status*. Cambridge, UK: BirdLife International (Conservation Series No. 12) BirdLife International (2015a) Species factsheet: *Alectoris graeca*. Downloaded from <http://www.birdlife.org> on 31/03/2015. Recommended citation for factsheets for more than one species: BirdLife International (2015) IUCN Red List for birds. Downloaded from <http://www.birdlife.org> on 31/03/2015. BirdLife International (2015b) Species factsheet: *Perdix perdix*. Downloaded from <http://www.birdlife.org> on 31/03/2015. Recommended citation for factsheets for more than one species: BirdLife International (2015) IUCN Red List for birds. Downloaded from <http://www.birdlife.org> on 31/03/2015. BirdLife International (2015c) Species factsheet: *Coturnix coturnix*. Downloaded from <http://www.birdlife.org> on 31/03/2015. Recommended citation for factsheets for more than one species: BirdLife International (2015) IUCN Red List for birds. Downloaded from <http://www.birdlife.org> on 31/03/2015. BirdLife International (2015d) Species factsheet: *Gallinago gallinago*. Downloaded from <http://www.birdlife.org> on 31/03/2015. Recommended citation for factsheets for more than one species: BirdLife International (2015) IUCN Red List for birds. Downloaded from <http://www.birdlife.org> on 31/03/2015. BirdLife International (2015e) Species factsheet: *Spatula querquedula*. Downloaded from <http://www.birdlife.org> on 31/03/2015. Recommended citation for factsheets for more than one species: BirdLife International (2015) IUCN Red List for birds. Downloaded from <http://www.birdlife.org> on 31/03/2015. Budinski, I., Čulina, A., Mikulić, K. and Jurinović, L. 2010. Bird species that have significantly changed breeding range on Croatian coastal area: comparison of 30 years old data and recent knowledge. *Bird Census News* 23: 49-58. DZZP (2012) *Prijedlog ekološke mreže Natura 2000 – stručna podloga*. Zagreb, 471 str. Grubešić, M. & Krapinec, K. (2001) Analiza postignutih rezultata u projektu povrstka dabra (*Castor fiber* L.) u Hrvatsku. U: Matić, S., Krpan, A.P.B. i Gračan, J. (ur.) *Znanost u potrajnom gospodarenju hrvatskim šumama* Šumarski fakultet, Šumarski institut, Zagreb. Mikuška, A., Horvat D., Tomik A. & Mikuska T. (2014) Impact of hunting on strictly protected bird species in Croatia. 2nd Adriatic Flyway Conference, Duress, Albania. Schneider-Jacoby, M. & Spangenberg, A. (2010) *Bird Hunting Along the Adriatic Flyway – an Assessment of Bird Hunting in Albania, Bosnia and Herzegovina, Croatia, Montenegro, Slovenia and Serbia*. pages 33-52. – In: Denac, D., Schneider-Jacoby, M. & Stumberger, B. (eds.): *Adriatic flyway – closing the gap in bird conservation*. Euronatur, Radolfzell. Tutiš, V.; Kralj, J.; Radović, D.; Čiković, D.; Barišić, S. (2013) *Crvena knjiga ptica Hrvatske*, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Zagreb, 258

str. van der Bergh, L. (1999) Tundra Bean Goose Anser fabalis rossicus. pp: 38-67. In: Madsen, J., Cracknell G. & Fox. T. (Eds.) Goose Populations of the Western Palearctic. A Review of Status and Distribution. Wetlands International publication no. 48. Wetlands International, Wageningen, The Netherlands, National Environmental Research Institute, Ronde, Denmark. U Osijeku, 20. prosinca 2016. Adrian Tomik i Tibor Mikuska Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode

NE PRIHVATA SE

Primjedba je neargumentirana, puna subjektivnih i uvredljivih tonova i izjava. Kao odgovor na izneseno navest ćemo dvije činjenice:

1. Lovstvo je, sukladno zakonu, gospodarska djelatnost
2. prema ocjeni Ustavnog suda, ne ukazuje se utemeljenim stajalište prema kojem bi osobita zaštita ikojeg dijela prirode podrazumijevala isključivo i bezuvjetno zaštitu prirode i čovjekovog okoliša, a isključivala pritom stvaranje uvjeta za gospodarski razvoj koji se, u uvjetima tržišnog gospodarstva, temelji na poduzetništvu. Obveze Republike Hrvatske u tom su smislu propisane člankom 49. Ustava.

Ivan Budinski

Ne razumijem zašto se još uvijek forsira taj pristup (Članak 52. (1)). Problematika lova u razdoblju razmnožavanja se uređuje lovostajem. Ženka koja ne vodi mladunčad za vrijeme razmnožavanja jako moguće ima mladunčad u jazbini npr. i ta mladunčad će, ako uklonimo ženku, uginuti na jako nehuman način, samo mi to nećemo vidjeti. I to je u životu većeg broja vrsta dugo razdoblje između "visoko bređe" i "koja vodi malu mladunčad". Lovostaja koja pokriva razdoblje razmnožavanja je jasna i provodljiva mjera i zašto je komplicirati?

PRIHVACENO NA ZNANJE

U Smjernicama za izlovljavanje u skladu s Direktivom Vijeća 79/409/EEZ o očuvanju divljih ptica navodi se da države članice trebaju osigurati da se „vrste na koje se primjenjuje lovno zakonodavstvo ne izlovljavaju tijekom sezone podizanja mladunčadi ili različitih faza razmnožavanja. Kad se radi o migracijskim vrstama, posebno se moraju pobrinuti da se vrste na koje se primjenjuju propisi o lovstvu ne izlovljavaju tijekom razdoblja razmnožavanja ili tijekom njihovog povratka u područja gdje podižu mladunčad.” Kako bi se izbjegle nedoumice, mijenja se formulacija u Zakonu o lovstvu prema navedenim Smjernicama.

Tibor Mikuska

Također je potrebno izbaciti stavak (2) članka 62. Zakona kako bi bio usklađen s predloženim izmjenama članka 52, jer u suprotnom služi kao derogacija istog.

NE PRIHVATA SE – Direktiva 2009/147/EZ Europskog

	<p>parlamenta i Vijeća od 30. studenog 2009. o očuvanju divljih ptica jednako kao i “Smjernice za izlovljavanje u skladu s Direktivom Vijeća 79/409/EEZ o očuvanju divljih ptica” predviđaju izuzeća od općih zabrana te su ove odredbe u skladu s predviđenim izuzećima.</p> <p>Tibor Mikuska Stavak (2) članka 52. potrebno je brisati jer predstavlja izravnu derogaciju stavka (1) članka 52. i time izravno kršenje odredbi Direktiva o pticama i staništima.</p> <p>NE PRIHVATA SE – Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenog 2009. o očuvanju divljih ptica jednako kao i “Smjernice za izlovljavanje u skladu s Direktivom Vijeća 79/409/EEZ o očuvanju divljih ptica” predviđaju izuzeća od općih zabrana te su ove odredbe u skladu s predviđenim izuzećima.</p>
Troškovi provedenog savjetovanja	Provedba javnog savjetovanja nije iziskivala dodatne troškove